

Messu Nurmijärven kirkossa 10. sunnuntai helluntaista. Teksti Luuk. 12:42 – 48.

Jeesus sanoi:

»Kuka on uskollinen ja viisas taloudenhoitaja, sellainen jonka isäntä asettaa huolehtimaan palvelusväestään ja jakamaan vilja-annokset ajallaan? Autuas se palvelija, jonka hänen isäntänsä palatessaan tapaa näin tekemästä! Totisesti: hänen hoitoonsa isäntä uskoo koko omaisuutensa.

Palvelija saattaa kuitenkin ajatella: 'Isäntä ei tule vielä pitkään aikaan!' Niin hän alkaa piestä palvelijoita ja palvelustyttöjä, syödä ja juoda ja juopotella. Mutta päivänä, jota tuo palvelija ei arvaa, hetkenä, jota hän ei tiedä, hänen isäntänsä tulee ja hakkaa hänet kuoliaaksi, ja niin palvelija saa saman kohtalon kuin epäuskoiset. Jos palvelija tietää, mitä hänen isäntänsä tahtoo, mutta ei varaudu siihen eikä toimi hänen tahtonsa mukaan, hän saa monta raipaniskua. Jos taas palvelija tietämättään tekee sellaista, mistä rangaistaan raipoin, hän pääsee vähillä iskuilla. Jolle on paljon annettu, siltä paljon vaaditaan, ja jolle on paljon uskottu, se pannaan paljosta vastaamaan.»

Hieman mukaillen apostoli Paavalin sanoja totean, että pappina olen aina kokenut velvollisuudekseni useimmiten istuttaa, joskus olen onnistunut jonkin verran kuulijoitani kenties kastelemaan eli kasvattamaan, mutta samalla tiedostan selvästi rajoitukseni, joka merkitsee sitä, että yksin Jumala voi antaa kasvun (ks. 1Kor 3:6). Se etuoikeus, mitä kristittynä oleminen ja Jeesuksen seuraaminen merkitsee meille ihmisille, tuottaa meille elämässämme myös Jumalan edessä vastuun elää armossa ja rakkaudessa. Tätä taustaa ajatellen sekä menneisyydessä että nykyisyydessä meillä on syytä monessa asiassa tehdä parannus, siis jatkuvaa parannuksen tekoa.

Tänä kesänä minulla on ollut mahdollisuus ajatella menneisyyttä, ei vain siksi, että vanhenen, vaan myös siksi, että minulla on ollut aikaa lukea muutakin kuin suoraan omaan ammattiini liittyvää kirjallisuutta. Kaksi kirjaa näistä ovat olleet hyvin viisaita ja avarakatseisia. Ensimmäisenä mainitsen Martin Luther King nuoremman kirjoitus ja puhekokonaisuuden otsikolla ”Minulla on unelma” (Martin Luther King, Jr., I have a Dream, Writings and Speeches that Changed the World 1992 201 s.). Toinen on Esko Valtaojan kirjoittama kolumnikokoelma ”Ensimmäinen koira kuussa. Kootut kolumnit” (480 s.; Ursan julkaisuja 138; 2014).

Edellä mainitun ensimmäisen kirjan merkittävin artikkeli on vuonna 1963 Martin Luther Kingin ”Kirje Birminghamin vankilasta”. Tuo kirje oli osoitettu kaikille niille, jotka tuolloin toivoivat Yhdysvaltojen rotuerottelukysymyksessä vähittäistä muutosta. Sehän olisi merkinnyt käytännössä vain sitä, että mitään muutosta afroamerikkalaisten oikeuksissa ja tasa-arvoisessa kohtelussa ei olisi ollut odotettavissa. Aikanaan on kiinnitetty huomiota siihen, että ihmisjoukot ovat valitettavasti usein moraalittomampia kuin yksilöt. Kärsivällisyys ja odottaminen loppuu aivan aiheellisesti silloin viimeistään kun ainoa vastaus asioihin, joita tahdomme edistää, on kehotus: ”ODOTA!” Kukaan järkevä ihminen ei jaksaa loputtomasti päivän selviä asioita odottaa. Odotus näet historiassa on lähes aina merkinnyt samaa kuin sanoa ”EI KOSKAAN!” Rotuerottelussa ei tahdottu edistyä, vaikka lapsikin osasi sanoa, ”Isi, miksi valkoiset ihmiset kohtelevat värillisiä niin ilkeästi?”

Vähittäiset muutokset ovat useimmille ihmisille luonteenomaisia jo senkin tähden, että ihmisissä hyvin usein elää luontainen muutosvastarinta. Onneksemme maailmassa on ollut Martin Luther Kingin ja Desmond Tutun kaltaisia afroamerikkalaisia ja afrikkalaisia ihmisiä, jotka eivät tyytyneet odottamaan vähittäisiä muutoksia tai sitä, että muutoksia ei tapahdu lainkaan. Kamppailu kansalaisoikeuksien puolesta afrikkalaistaustaisen väestön osalta johti muutoksiin. Afrikan värillinen väestö on lopulta saanut Jumalan suoman ihmisarvon, kun rotuerottelu virallisesti lakien turvin kiellettiin kaikkialla. Erikoista asiassa on se, että esim. perinnöllisyystieteen erikoistutkijana tunnettu ruotsalainen Svante Pääbo on tutkimuksillaan paljastanut, että suurin osa ihmisistä kantaa 1 – 4 % neandertalilaisen ihmisen perimää. Tämä löydös on todistanut, että eri ihmislajit risteytyivät jo hyvin varhain ja perimämme erkaantuivat lopullisesti omille tahoilleen n. puoli milj. vuotta sitten. Neandertalilainen laji sitten pian hävisi kokonaan ja vain me ns. ”viisas ihminen” (*homo sapiens*) – laji säilyimme (HS 23.7.2015 s. B 10). ”Tämä saattaa tulla

loukkauksena niille, jotka vielä pitävät valkoista rotua muita kehittyneempänä, mutta lajimme ”rotupuhtaimmat” edustajat ovat mustat afrikkalaiset. ... Neandertalilaista verta on myös niillä aasialaisilla, joiden nykyisiltä asuinsijoilta ei ole löytynyt neandertalilaisten fossiileita. Kohtaaminen neandertalilaisten kanssa on siis tapahtunut Lähi-idässä tai Euroopassa pian sen jälkeen, kun ihminen on lähtenyt Afrikasta” (Geenit Paljastavat: Ihminen risteytyi varhaisten serkkujensa kanssa, Suomen Kuvalehti 1.12.2013; vrt. Valtaoja, Kanna minut metsään, apinamies. edellä mainitsemissani kirjassa s. 215 - 217).

Jotkut sekä uskovaiset, että tavalliset ihmiset ovat ilmaisseet, että pappien ei pitäisi puhua homoseksuaaleista eikä politiikasta. Näkökulmani näihin asioihin on ollut aina kysymys ihmisarvosta. On perustettu ryhmä, joka puolustaa aitoa avioliittoa. Mutta mikä on aito avioliitto? Jo pelkästään Raamatussamme löytyy ainakin kahdeksan erilaista avioliittokäsitystä (ks. näistä esim. <http://www.argumentti.fi/argumentti/2013/04/avioliitto-raamatussa/>):

1. **Ydinperhe: yksi mies ja yksi nainen avioliitossa**
2. **Yksi mies ja vaimo ja sivuvaimot /jalkavaimot**
3. **Yksi mies ja vaimo ja vaimon omaisuutena oleva naisorja**
4. **Yksi mies ja monta vaimoa (polygamia)**
5. **Mies ja veljen leskivaimo (leviraattiavioliitto)**
6. **Raiskaaja ja tämän uhri avioliittoon loppuiäksi**
7. **Sotilas ja sotavangiksi otettu nainen avioliittoon**
8. **Miesorja ja orjatar avioliitossa**

Nämä kaikki edellä luetellut avioliiton muodot ovat Raamatustamme löytyviä eli raamatullisia. Osaa niistä pidämme nykykäsityksemme mukaan täysin moraalittomana ja aivan perustellusti. Itse asiassa tuo aidon avioliiton kannattajien edustama avioliitonäkemyks edustaa Raamatun aikoja myöhäisemmän roomalaisen oikeuden edustamaa kuvaa.

Ei voi väittää, että tuo kuva on yksinoikeutetusti raamatullinen. Se on kehittynyt tuon roomalaisen aikakauden edustaman oikeustajun mukaiseksi. Niinpä oma aikakautemme on jälleen kerran tullut tilanteeseen, jossa joudumme vakavasti

pohtimaan ihmisarvoa evankeliumiemme ja Jeesuksen opetusten valossa.

Ihmistieteissä ja seksuaalialioissa on eri tieteen aloilla tapahtunut huomattava kehitys Raamatusta ja menneestä ajasta tähän päivään (ks. esim. Gerald Larue, *Sex and the Bible* 1983 173 s.; Chandler Burr, *A Separate Creation, How Biology Makes Us Gay* 1996 493 s.; John Boswell, *Same-Sex Unions in Premodern Europe* 1995 412 s.).

Kaiken edellä sanomani ja nykyaikaisen raamattutiedon perusteella olen päätenyt asiassa seuraavaan hyvin perusteltavissa olevaan näkemykseen. Meitä pappeja monesti moititaan siitä, että emme uskalla sanoa, mikä on synti. Sama kamppailu, joka on käyty rotuerottelun osalta tuolloin 60 ja 70 – luvuille mennessä, on parhaillaan käynnissä meillä ja monin paikoin muualla samaa sukupuolta olevien parisuhteen ja avioliiton oikeutuksesta. Homoseksuaalivähemmistölle Jumala on luomistyönsä tuloksena suonut tämän erilaisuuden. Se ei, eräistä kovistakin Raamatun sanoista huolimatta, ole synti eikä tahdon alainen valinta. Kristityt, jotka vastustavat tietämättään tai laskelmoidusti sukupuolineutraalia avioliittolakia, kannattavat rotuerottelun kaltaista näkemystä. Se on synti, mutta parannuksen teolla korjattavissa.

Aikanaan vasenkätisiä on kohdeltu aivan samoin kuin näemme näin tapahtuvan homoseksuaalien osalta, syrjintää kirkkojen, pappien ja joidenkin kristittyjen taholta. Se on ollut ja on häpeällistä. Vasenkätisyyskään ei ole enää kymmeneen vuosiin ollut paholaisen kätisyyttä, niin kuin aiemmin. Tiedämme näet, että kumpikin erilaisuus – vasenkätisyys ja homoseksuaalisuus – ovat Jumalan luomistyön ja ihmisen kasvussa tapahtuneen kehityksen seuraus. Se ei ole epänormaalia eikä itse aiheutettua tai tahdon alaiseen valintaan perustuvaa. Kaiken lisäksi kumpaakin erilaisuutta esiintyy prosentuaalisesti sama osa väestössä, vaikkakaan ne eivät esiintyisikään samassa ihmisessä.

Nämä sanat koskevat meitä jokaista, jotka kohtaamme erilaisia vähemmistöjä ja luontaista erilaisuutta toisissa ihmisissä. Se on luonnollista tarkastellessamme Raamatun valossa nykyaikaisia elämäntapoja ja moraalialia. Ei erilaisuus sinänsä ole koskaan synti.

Meidän tuleekin miettiä itsessämme jatkuvasti Jeesuksen julistaman rakkauden kaksoiskäskyn merkitystä. ”**Rakasta Herraa, Jumalaasi**, koko sydäimestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi ja koko voimallasi.’ Toinen on tämä: **Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.**’ Näitä suurempaa käskyä ei ole.” (Mark. 12:30 – 31). Näitä sanoja mietin aina kohdatessani ihmisiä ja erilaisuutta ympärilläni. Raamattutieteen näkökulmasta totean, että vaikka Raamatussa on monia kovia sanoja samaa sukupuolta olevien seksuaalisuuden ilmenemisestä, niin aina Raamatun tekstien kirjoittajien asenteet kertovat enemmänkin niistä tilanteista ja ihmisistä, joissa sanat on kirjoitettu kuin itsessään tuosta asiasta.

Kaksi esimerkkiä: Ensimmäinen Vanhasta testamentista, Tuomarien kirjasta: ”Heidän viettäessään kaikessa rauhassa iltaa **kaupungin miehet**, jotka olivat **kelvotonta roskaväkeä**, piirittivät talon. He tungeksivat oven takana huutaen vanhukselle, talon isännälle: ”**Tuo tänne se mies, joka tuli luoksesi. Me tahdomme maata hänet.**” Silloin isäntä meni ulos miesten luo ja sanoi: ”Älkää, hyvät miehet, tehkö sellaista pahaa tekoa, mieshän on minun vieraani. Älkää tehkö mitään niin hirveätä! **Kuulkaa, täällä on minun tyttäreni, joka on vielä neitsyt. Täällä on myös sen miehen sivuvaimo. Minä tuon heidät teille. Voitte tehdä heille mitä haluatte, vaikka raiskata heidät, mutta tälle miehelle älkää tehkö mitään niin hirveätä!**” (Tuom. 19:22 – 24). Kun tällaista tekstiä lukee, joutuu usko koetukselle, Miehen kanssa makaaminen tuntuu, varsinkaan kun ei ole puhe väkivallasta, tuntuu oman oikeustajumme mukaan vähäisemmältä, kuin isännän tarjoamat vaihtoehdot, raiskata tytär tai miehen sivuvaimo. Tästä näemme, että kaikissa Raamatun kertomuksissa moraalial ei tunnu olevan kohdallaan.

Toinen esimerkki peräti apostoli Paavalilta, joka lausuu roomalaiskirjeessä näin: ”Sen tähden **Jumala on hyljännyt heidät häpeällisiin himoihin**; sillä heidän naispuolensa ovat **vaihtaneet luonnollisen yhteyden luonnonvastaiseen**; samoin miespuoletkin, **luopuen luonnollisesta yhteydestä** naispuolen kanssa, ovat kiimoissaan syttyneet toisiinsa ja harjoittaneet, miespuolet miespuolten kanssa, **riettautta ja villiintymisestään saaneet itseensä sen palkan**, mikä saada piti. Ja niin kuin heille ei kelvannut pitää kiinni Jumalan tuntemisesta, niin **Jumala hylkäsi heidät heidän kelvottoman mielensä valtaan, tekemään sopimattomia**” (Room. 1:26 - 28). Tämä teksti on nykyisen tietomme perusteella paikkansa pitämätöntä tekstiä. Ensinnäkin on mahdotonta omaksua sellainen Jumala – kuva, jossa Jumala on rangaistuksena hyljännyt ihmisen ja tehnyt hänestä homoseksuaalin. Toiseksi elämme eri maailmassa. Käsitteemme luonnon vastaisuudesta on lääketieteessä, ihmistieteissä ja lainsäädännössä sekä myöskin raamatunselitysoissa muuttunut aivan toiseksi kuin se oli apostoli Paavalin elin ympäristössä.

No nyt kuulija saattaa kysyä, kuinka tämä kaikki puhumani liittyy päivämme tekstiin Uskollisesta ja viisaasta taloudenhoitajasta, joka **huolehtii palvelusväestään** (Luuk. 12:42). Kun taloudenhoitaja saa tehtävän isäntänsä poissa ollessa (Luuk. 12:42 – 48), niin hän voi olla myös laskelmoiva tai tietämätön isännän toiveista.

Tietämättömyyden korjaa oikea tieto. Laskelmoivuus ja jääräpäinen muutosvastarinta ovat syntiä. Isäntänä toimii mielissämme Jumala. Siksi saammekin kysyä, kuinka me asioista huolehdimme. Huolehtimisemme tulee oikeudenmukaista ja reilua. Tiedon puutteen siis voimme aina korjata.

Homoseksuaalisuuden osalta kaikkien jo edellä mainitsemieni tieteenalojen tiedeyhteisöjen perusteltu ja yksimielinen näkemys on se, että homoseksuaalisuus ei ole sairaus. Se on erilaisuus, jonka he ovat saaneet Jumalan luomistyön tuloksena. Tässä suhteessa erilaisuus on jälleen kerran rikkautta. Se ei ole synti eikä ihmisen

vapaan tahdon alainen valinta. Se on vasta silloin synty, jos siihen liittyy vääryyttä tai toisen ihmisen tahdon vastaista alistamista. Niinpä rakkauden kaksoiskäskyn loppuosa koskee tässä asiassa syvästi meitä jokaista: ”**Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi**” (Mark. 12:31).

Meillä ei yksinkertaisesti ole oikeutta ihmisinä ottaa Jumalan tuomiovallan oikeutta. ”Nyt minä todella käsitän, ettei **Jumala erottele ihmisiä. Hän hyväksyy jokaisen, joka pelkää häntä ja noudattaa hänen tahtoaan, kuului tämä mihin kansaan tahansa.**” (Apt. 10:34 – 35). Joskus tuntuu, että pyöritän näitä samoja asioita yhä uudestaan. Tosi asia on kuitenkin se, että kristillisessä julistuksessa ja elämäntavassa kaikki liittyy kaikkeen. Eri tekstien äärellä syntyy uusia ahaa – elämyksiä yhä uudestaan, vaikka luuklikin jo tietävänsä asian. Laskelmoivuus ja jääräpäinen muutosvastarinta ovat samoin aina syntiä.

Niinpä Jeesus ei kehottanut luopumaan synnistä asteittain tai vähitellen. Hän kehotti luopumaan synnistä kokonaan. Asioiden asteittainen muutos merkitsee lähes aina sitä, että muutosta ei tapahdu. Kirkossamme pitäisi nyt juuri tehdä monia pikaisia muutoksia, mutta ei vähitellen, vaan mahdollisimman nopeasti. Päätän asiani tämän päivän Apostolien tekojen sanoihin: ”Eloon jäämiseni ei minulle kuitenkaan merkitse mitään sen rinnalla, että pääsen matkani päähän ja saatan loppuun Herralta Jeesukselta saamani palvelutehtävän: julistaa evankeliumia Jumalan armosta” (Apt. 20:24). Amen.